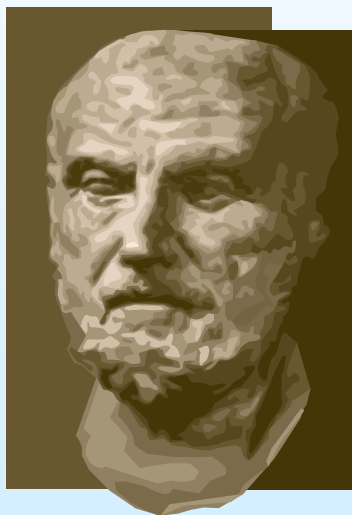

Må bra med eller utan läkemedel

- en utmaning för framtiden

Nestor FoU
2011

Hippokrates (Läkekonstens fader 460-377 f.Kr)

”Den sjukes bästa måste
alltid sättas i första hand i
vård och behandling ”

Vera 79 år

- Söker på medicinkliniken pga dåligt allmäntillstånd, oförmåga att stödja på benen. Hon är trött, muskelsvag, har lätt att falla. Misstänkt stroke
- Hon har besvär med muntorrhet, är förvirrad och kan inte lämna någon information ....

Vera 79 år – läkemedelslista

T. Mindiab	5mg	1x2
T. Imdur	60 mg	1x1
T. Furix	40 mg	3 + 2
T. Lisinopril	20 mg	1x1
T. Levaxin	125 µg	1x1
T. Provera	250 mg	1x2
T. OxyContin	10 mg	1x2
T. OxyContin	5 mg	1x2
T. Alvedon	500 mg	2x4
T. Duroferon		1x2
T. Risperdal	0,5 mg	1x2
T. Sobril	10 mg	1x3
T. Imovane	5 mg	1 tn
Mixt. Laktulos		30mlx1

32 tabletter /dag

Vera 79 år – läkemedelslista efter

Tabl Mindiab	5 mg	1x2	→ x1
Tabl Imdur	60 mg	1x1	→ ???
Tabl Furix	40 mg	3+2	→ 1+1
Tabl Lisinopril 20 mg		1x1	→ ½?
Tabl Levaxin	125 ug	1x1	→ 100ug
Tabl Provera	250 mg	1x2	
Tabl OyContin 10 mg		1x2	→ utsatt
Tabl OxyContin	5 mg	1x2	→ "
Tabl Alvedon	500 mg	2x4	→ 2x3 →
Tabl Duroferon		1x2	→ x1
Tabl Risperdal 0,5 mg		1x2	→ utsatt
Tabl Sobril	10 mg	1x3	→ 5mg x3 →
Imovane	5 mg	1 tn	→ vb
Mixt Laktulos 30 ml		1x1	→ vb

Fem dagar senare

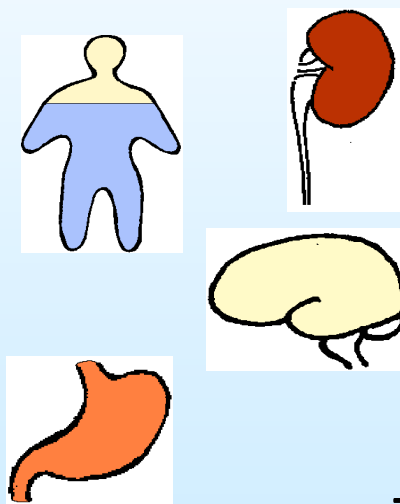
- ▶ Vera går med rullator, klarar självständiga förflyttningar, börjat äta själv, börjat svara adekvat på frågor, blivit kontaktsökande, börjat sova på nätterna.

Äldre och läkemedel

- Äldre använder i genomsnitt 5,8 preparat per person
- Inom särskilt boende ca 10 lm/person
- Antal över 80 år – Fördubblas till 2050.
- Läkemedelsbiverkningar orsakar 15-20% av inläggningar

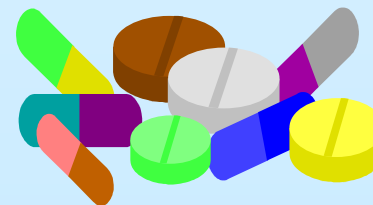

Äldre och läkemedel

Åldersförändringar och
ökad känslighet

Polyfarmaci
– många läkemedel samtidigt

Problemområden vid behandling av de mest sjuka äldre (Vera)

- **1** Behandlingen utifrån hur patienten mår / livskvalitet, en förutsättning för rätt behandling
- **2** Uppföljning och omvärdering av behandlingen
- **3** Undvika användning av olämpliga läkemedel
- **4** Användning av rätt avpassade doser utifrån kroppens åldrande och ökad känslighet.
- **5** Mål för behandlingen avpassade till den äldre individen
- **6** Ansvar tas för alla för behandlingar

Gruppen de mest sjuka äldre

- Personer med ett behov av omfattande sjukvård och omfattande omsorg – ca 285.000 personer
- Har behov av/använder en stor andel av de totala vård- och omsorgsresurserna (ca 45%)

Behandling av ”de mest sjuka äldre”

- På grund av ökad känslighet, en ökad risk vid behandling med doser enligt rekommendationer
- För att behandlingen skall vara för den sjukes bästa måste den utgå från hur individen mår
- Omvårdnadspersonalens iakttagelser är nödvändiga som underlag för behandling!

”Om inte omvårdnadspersonalen talar för vårdtagaren är det ingen som för deras talan”

Behandling av de mest sjuka äldre

- Landsting och kommuner har ett gemensamt ansvar för vård och omsorg om ”de mest sjuka äldre”
- Överenskommelse mellan huvudmännen där detta definieras – underlag för samarbete
- Roller och ansvar bör definieras och förtydligas och samarbetet bör ske strukturerat

Innebär i praktiken

- Möjlighet att överföra information och ta emot information om vårdtagare – teamträffar med ansvarig sjuksköterska inom SÄBO och hemtjänst
- Symtomskattning inför läkemedelsgenomgång och deltagande vid läkemedelsgenomgång

Läkemedelsgenomgångar

- Författningsregleras 2012 av Socialstyrelsen
- Läkemedelsgenomgångar –
En metod för analys, uppföljning och omprövning av en individs läkemedelsanvändning
- Flera professioner är involverade och vb finns tillgång till expertstöd, ex klinisk farmakolog/apotekare
- Underlag – Patientens diagnoser, aktuella lab.värden och aktuellt hälsotillstånd = Symtomskattning
- Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer är vägledande vid genomgångarna

Helhetssyn

.....

”kropp och själ
kan inte skiljas åt”

”Med eller utan läkemedel”

- 1 Icke farmakologisk behandling / annan behandling
- 2 Kost/nutrition
- 3 Motion (på recept)
- 4 God omvårdnad / bemötande
- 5 Beröring /massage
- 6 Naturens inverkan på hälsan
- 7 Metoder för att aktivera patientens självläkande förmåga

Med eller utan läkemedel

- Vad är sjukdom och vad är normalt åldrande

Den stora utmaningen

Kombinera läkemedel och annan behandling utifrån individens hälsa och livskvalitet

”Att ge alla oavsett skede i livet
en så god livskvalitet som möjligt”

